

כסלו תשפ"ג

הנחיות לכותבים בכתב-העת "עיוני מקרא ופרשנות"

Bar-Ilan University (RA)	אוניברסיטת בר-אילן (ע"ר)
52900 Ramat-Gan, Israel	רמת-גן 52900
The Zalman Shamir Department of Bible	המחלקה לתנ"ך ע"ש זלמן שמיר
Faculty of Jewish Studies	הפקולטה למדעי היהדות
Phone: 03-5318229	טלפון: 03-5318229
Email: Bible.Dept@biu.ac.il	

הנחיות להתקנת מאמרים והגשתם

1. יש להגיש את כתב היד בעותק word וכן בעותק pdf.
 2. אורך המאמר יהיה עד 10,000 מילים, כולל הערות השוליים.
 3. אין לרשום את שם מחבר המאמר בגוף המאמר. יש לצרף דף נפרד שבו יירשמו פרטי הכותב, שיוכו האקדמי ופרטי ההתקשרות עמו.
 4. יש לצרף למאמר תקציר אנגלי קצר שלא יעלה על 300 מילים.
 5. המחבר יקבל הגהה אחת.
 6. חלוקה לפרקים
- יש למספר את פרקי המאמר באותיות ואת פרקי המשנה בספרות. יש להימנע מריבוי סוגים של כותרות משנה.

7. עיצוב הטקסט והתקנתו

הדפסה: בפונט דויד אחיד לעברית ו-Times New Roman ללועזית, ללא שימוש בפונטים נוספים, בגודל אותיות אחיד. ברווח כפול בין השורות כל חלקי הטקסט, ובכללם ציטוטים והערות שוליים.
מספור רצוף: יש למספר את עמודי כתב היד ברצף מתחילתו ועד סופו.

8. כתיב, צורות וסגנון

הכתיב מושתת על 'כללי הכתיב חסר-הניקוד' של האקדמיה ללשון העברית (נתפרסמו בלשונונו לעם תשנ"ד). אין הכללים חלים על מובאות, אותן יש להביא ככתבן במקור, ולא על שמות של פרסומים ושל מחבריהם (הנזכרים בגוף המאמר או בהערות), אותם יש להביא ככתבם בשער הפרסום.
מחבר יחיד יכתוב על עצמו בגוף ראשון יחיד: כפי שציינתי, לדעתי, אני משתמש וכו'. פנייה לקוראים יכולה להיות בצורת יחיד (ראה, השווה וכד') או בצורת רבים (ראו, השוו וכד'), ובלבד שבכל המאמר ננקטת שיטה אחת בעקיבות.

יש להשתדל לכתוב מילים עבריות ולא מילים לועזיות ככל שהדבר ניתן.

רצוי להמעיט בציטוטים. על פי רוב אפשר להביא מדברי אחרים בפרפרזה (מקוצרת) עם מראה מקום. במקרים מיוחדים, כשמילות המקור חשובות מסיבה כלשהי, אפשר לצטט, בהצטמצמות לחלק הרלוונטי בלבד. רצוי לתרגם לעברית ציטוט מטקסט שאינו בעברית.

9. קיצור מילים

אין להשתמש בראשי תיבות כאשר אינם נקראים כמילה: תל אביב (ולא: ת"א), ארצות הברית (ולא: ארה"ב), וכיוצא בזה (ולא: וכיו"ב), על ידי (ולא: ע"י), אף על פי (ולא: אע"פ), הערה (ולא: הע'), וכדומה (ולא: וכד'), עמודים (למשל: בספר 380 עמודים). אבל: וכו', עמ' (למשל: עמ' 12).

10. הדגשות

יסודרו **בבולד** בעברית ובקורסיב (italics) בלועזית.

11. מובאות

- מובאות קצרות משלוש שורות ומונחים הנזכרים בתוך הטקסט יבואו בין גרשיים **כפולים** (שימו לב: גרשיים יחידים ישמשו **רק** למובאה בתוך מובאה).
- מובאות בנות שלוש שורות ומעלה יוזחו פנימה מימין (indent) ויבואו ללא גרשיים.
- מראי-מקומות למובאות יבואו בסופן, לרבות מספרי ההערות.

- אפשר לנקד מובאות מן המקרא או להביאן ללא ניקוד (למעט מקרים בהם הניקוד נדרש לצורך בהירות), אך יש לשמור על אחידות לאורך המאמר כולו. מובאות ומילים משפות עתיקות, לרבות יוונית ורומית, יסודרו בדפוס רגיל ואין לסמנן בקו.

12. מראי-מקומות

מראי-מקומות למקרא, לספרות חז"ל, לספרים חיצוניים, לברית החדשה וכדומה יבואו בגוף המאמר. ספרי המקרא בלבד יוזכרו בקיצור (ראו להלן); שאר שמות הספרים יבואו במלואם.

13. רשימות הקיצורים לשמות ספרי המקרא בעברית ובאנגלית

בר', שמי', ויי', במי', דבי', יהוי', שופי', שמ"א, שמ"ב, מל"א, מל"ב, ישי', ירי', יחי', הוי', יואל, עמי', עוי', יונה, מי', נח', חבי', צפי', חגי, זכי', מל', תהי', משי', איוב, שה"ש, רות, איכה, קהי', אסי', דני', עזי', נחמי', דה"א, דה"ב.

★ הברית החדשה: מתי א 1

★ קוראן: סורת אלבקה (2), 15 / סורת אלבקה 15 / סורה 15.2

Nah.	Nahum	Gen.	Genesis
Hab.	Habakkuk	Ex.	Exodus
Zeph.	Zephaniah	Lev.	Leviticus
Hag.	Haggai	Num.	Numbers
Zech.	Zechariah	Deut.	Deuteronomy
Mal.	Malachi	Josh.	Joshua
Ps.	Psalms	Judg.	Judges
Prov.	Proverbs	1 Sam.	1 Samuel
Job		2 Sam.	2 Samuel
Song	Song of Solomon	1 Kgs.	1 Kings
Ruth		2 Kgs.	2 Kings
Lam.	Lamentations	Is.	Isaiah
Eccl.	Ecclesiastes	Jer.	Jeremiah
Esth.	Esther	Ezek.	Ezekiel
Dan.	Daniel	Hos.	Hosea
Ezra	Ezra	Joel	
Neh.	Nehemiah	Am.	Amos
1 Chr.	1 Chronicles	Ob.	Obadiah
2 Chr.	2 Chronicles	Jon.	Jonah
		Mic.	Micah

הערה: הקיצורים משמשים למראי-מקומות בלבד, ואין להשתמש בהם כשמדברים על ספר מקראי.
למשל:

בעל ספר דברים שם בפי משה את שירת 'האזינו'.

The Book of Chronicles appears last in Hebrew Bible.

14. ציון מראי מקום מהמקרא ומספרות חז"ל

(א) בציוני מקום מקראיים, יש להביא את מספר הפרק באותיות, וללא גרש או גרשיים, ואת מספר הפסוק בספרות, וללא פסיקים ביניהם, כך:
"כי אשא אל-שמים ידי" (דב' לב 40).

בשורת מראי-מקומות, יבואו פסיקים בין הפסוקים ונקודה-פסיק בין הפרקים והספרים כך:
"עם הארץ" (בר' כג 7, 12; ירי א 18; נב 6, 25 ועוד).

(ב) ספרות חז"ל

דוגמאות: משנה, ראש השנה, א, ב

בבלי, ראש השנה, א ע"ב

ירושלמי, ראש השנה ב, ג (נח ע"א)

תוספתא, ראש השנה ב, א

מכילתא, ויסע ב (מהדורת האראוויטץ-רבין עמ' 164)

מדרשים:

מכילתא דר"י, פסחא טז (עמ' 58)

מכילתא דרשב"י יח, כז (עמ' 135)

בראשית רבה סז, א (עמ' 752)

ספרי במדבר, בהעלותך צט (עמ' 98)

ספרי דברים יד (עמ' 23)

15. הערות שוליים

- (א) בגוף המאמר יצוינו ההערות במספרים עיליים, ללא סוגר, אחרי סימן הפיסוק אך לפני קו מפריד. ההערות ימוספרו במספור רצוף.
- (ב) יש להימנע מתליית הערות שוליים בכותרות של פרקים או של סעיפים. הערת כוכבית באה בראש רשימת ההערות והיא מתייחסת למאמר כולו. אין לסמן כוכבית בכותרת.

16. ציונים ביבליוגרפיים

- שמות של ספרים עבריים לא יודגשו ולא יבואו בין גרשיים.
- שמות של ספרים לועזיים יסודרו בקורסיב (italics). שימו נא לב שהפסיק לאחר שם הספר לא יובא בקורסיב.
- שמות פרטיים ייכתבו בעברית בראשי תיבות וגרשיים (ח"ה בן ששון, ב' מזר) ובלועזית בראשי תיבות ונקודות (H. Gunkel).
- יש להקפיד ברישום מספרי העמודים על רישום מימין לשמאל (עמ' 17–24). מכיוון שבתוכנת וורד, לעתים המספרים מתהפכים, יש לסמן את הקו הזה: – באמצעות לחיצה בו-זמנית על המקש Ctrl ועל מקש הקו שבקצה הימני העליון של המקלדת.
- אין להשתמש בצורות יואלד'י / ff. אלא יש לנקוב מספרים מדויקים.

17. קיצורים

- כתבי-עת, סדרות וכדומה, המוכרים היטב לאנשי חקר המקרא, יצוינו לפי קיצוריהם המקובלים. באחרים, לרבות אלה השייכים לאשורולוגיה, יש לנהוג בשיקול דעת ובאדיבות כלפי הקורא. ניתן לספח רשימת קיצורים מיוחדת למאמר, כשמפנים לחיבור אחד פעמים רבות.
- יש לנקוט קיצורים לאורך המאמר שיפוענחו בסופו. הקיצור יורכב משם המחר וממילה אחת או שתיים משם הספר/המאמר, ופסיק ביניהם, כך: אמית, שופטים.
- הקיצור ייכתב על פי כללי הכתיב חסר הניקוד, גם אם המילה בכותרת הספר/המאמר גופה כתובה אחרת. לעומת זאת בפענוח הקיצור יש להעתיק את שם הספר עצמו ככתבו בספר.
- בשורת הפריט הביבליוגרפי יבוא ראשון הקיצור ואחריו הפרטים המלאים של הפריט כך:

רצהבי, מוטיבים יי רצהבי, מוטיבים שאולים בספרות ישראל, רמת-גן תשס"ז

קיצורים כאלה (עבריים!) יינתנו גם לפריטים לועזיים (מתוך תרגום מילה אחת או שתיים מכותרת הפריט).

הרשימה תסודר בסדר אל"ף-בי"ת של הקיצורים.

אם יש מחברים שלהם יותר מפריט אחד ברשימה, בכל פריט ופריט יש לכתוב בקיצור את השם במלואו. אין לכתוב בקיצור "הנ"ל...".

כגון: בהערות השוליים: קויפמן, תולדות, עמ' 34.

ציטוט חוזר

(1) בציטוט חוזר תוכף: שם.

(2) כנ"ל, אך מספרי העמודים שונים: שם, עמ' 21.

ובסוף המאמר יבוא פענוח מלא של הקיצור:

קויפמן, תולדות = י' קויפמן, תולדות האמונה הישראלית, כרך ג, ירושלים ותל אביב תש"ך

אפשר לערוך את הרשימה גם בדרך אחרת. בהערות השוליים ייקבע קיצור המורכב משם המחבר + שנת החיבור ובסוף הרשימה הוא יפוענח במלואו, כך:

L.C. Allen, *Psalms 101-150* (WBC), Nashville 2002

אלן 2002

דוגמאות:

D. Amit and H. Eshel, "The Bar Kokhba Revolt in the Southern Hebron Mountains", <i>EI</i> 25, pp. 463–470	עמית ואשל 1996
Sarah J.K. Pearce, "Josephus as Interpreter of Biblical Law. The Representation of the High Court of Deut. 17:8–12 according to Jewish Antiquities 4.218", <i>JJS</i> 46, pp. 30–42	פירס 1995
L.H. Feldman, "Josephus as a Biblical Interpreter: The 'Aqedah", <i>JQR</i> 75, pp. 212–252	פלדמן 1985/1984
L.H. Feldman, <i>Josephus' Interpretation of the Bible</i> , Berkeley CA	פלדמן 1998
<i>Flavius Josephus, Translation and Commentary</i> , ed. by S. Mason, vol. 3, <i>Judean Antiquities 1–4</i> , Translation and Commentary by L.H. Feldman, Leiden	פלדמן 2000
L.H. Feldman, "On Professor Mark Roncace's Portraits of Deborah and Gideon in Josephus", <i>JSJ</i> 32, pp. 193–220	פלדמן 2001א
L.H. Feldman, "Josephus' Liberties in Interpreting the Bible in the 'Jewish War' and in the 'Antiquities'", <i>Jewish Studies Quarterly</i> 8, pp. 309–325	פלדמן 2001ב
L.H. Feldman, "Remember Amalek!" <i>Vengeance, Zealotry, and Group Destruction in the Bible According to Philo, Pseudo-Philo, and Josephus</i> , Cincinnati	פלדמן 2004
L.H. Feldman, "Josephus' Version of the Extermination of the Priests of Nob (1 Sam. 21,1–11; 22,9–23)", in: M. Mor et al. (eds.), <i>For Uriel: Studies in the History of Israel in Antiquity, Presented to Professor Uriel Rappaport</i> , Jerusalem, pp. 9–21	פלדמן 2005
אריסטו, רטוריקה, תרגום מיוונית והוסיף מבוא והערות: ג' צורן, תל-אביב.	צורן תשס"ב
מ' צפור, תרגום השבעים לספר בראשית, רמת-גן. R.W. Klein, <i>1 Samuel</i> (WBC), Waco	צפור תשס"ו קליין 1983

דוגמאות לפי שיטת הקיצור באמצעות מילה או מילים מהכותר

ספר

קויפמן, תולדות = י' קויפמן, תולדות האמונה הישראלית, כרך א', תל-אביב תשל"ב

M. Weinfeld, *Deuteronomy and the Deuteronomistic School*, Oxford 1972 = ויינפלד, דברים

מאמר בכתב-עת

זליגמן, מחקרים = י"א זליגמן, "מחקרים בתולדות נוסח המקרא", תרביץ, כה (תשט"ז), עמ' 118–139

M. Greenberg, "On the Refinement of the Conception of Prayer in Hebrew Scriptures", *AJS Review* 1 (1976), pp. 57–92 = גרינברג, תפילה

מאמר בקובץ

אהרני, כיבושי דוד = י" אהרני, "כיבושי דוד לפי תהלים ס וקח", בתוך: ב' אופנהיימר (עורך), המקרא ותולדות ישראל: מחקרים לזכרו של יעקב ליוור, ירושלים תשל"ב, עמ' 13–17 = ברייט, משימת עזרא

J. Bright, "The Date of Ezra's Mission to Jerusalem", *Yehezkel Kaufman Jubilee Volume*, Jerusalem 1960, English Section, pp. 70–87

עבודת דוקטור

זקוביץ, שלושה וארבעה = י" זקוביץ, על שלושה... ועל ארבעה, עבודת דוקטור, האוניברסיטה העברית, ירושלים תשלי"ח

R.A.F. Mackenzie, *The Forms of Israelite Law*, diss., Pontifical Biblical Institute, Rome 1949 = מקנזי, החוק הישראלי

מהדורה

רמב"ן, תורה = ר' משה בן נחמן, פירוש הרמב"ן על התורה, מהדורת ח"ד שעוועל, ירושלים תשי"ט.
*Biblica Hebraica*⁷, ed. R. Kittel, Stuttgart 1967 = BH

ערכים

ליונשטאם, משפט = ש"א ליונשטאם, "משפט, משפט המקרא", אנצ"מ ה, ירושלים תשכ"ה, עמ' 614–637

= לידקה, חקק

G. Liedke, "חקק", *TWAT*1, pp. 626–633

פירושים

(1) אין להביא ציון ביבליוגרפי לפירוש מסורתי המופיע במקראות גדולות ושאר מהדורות סטנדרטיות.

(2) פירוש מדעי למקרא יצוין כמו ספר רגיל.

(3) פירוש למקרא שהופיע בסדרת פירושים יצוין תוך הזכרת הסדרה, לפי הקיצור המקובל, אחרי שם הספר, בין סוגריים כך :

B.S. Childs, *The Book of Exodus* (OTL), Philadelphia 1974

(4) בהפניה לדברי פרשן בפירושו לכתוב הנדון, בין בפירוש עברי בין בפירוש לועזי, אין להביא את מספרי העמודים אלא אם הדברים אינם "על אתר".

ההפניה לסדרת עולם התנ"ך

אמית, מלכים = יי אמית, "מלכים א פרק א", בתוך : מ' גרסיאל (עורך), מלכים א (עולם התנ"ך), תל אביב 1994, עמ' 19

מאמרים מקוונים

שמש, ובהמה רבה =

Y. Shemesh, "'And Many Beasts' (Jonah 4:11): The Function and Status of Animals in the Book of Jonah", *Journal of Hebrew Scripture* 10 (2010), pp. 1–26

available at: http://www.jhsonline.org/Articles/article_134.pdf